

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมิน

การพัฒนาประเทศให้บังเกิดความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศนั้น ปัจจัยที่ถือว่าสำคัญอย่างยิ่งคือทรัพยากรมนุษย์ และกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดคือการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นการสร้างองค์ความรู้แบบยั่งยืน ประเทศชาติจะได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญรุ่งเรืองทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไม่ได้เลย ถ้าหากประชาชนในประเทศยังได้รับการศึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพ เพราะการศึกษามุ่งพัฒนาศัภยภาพการเรียนรู้ของบุคคลให้มีสุขภาพดีทั้งทางกาย และทางใจ มุ่งพัฒนาครอบครัวให้มีความรักและอบอุ่น มุ่งสร้างกำลังความเข้มแข็งของชุมชน ให้ร่วมกันผนึกกำลังที่เป็นปึกแผ่นสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาที่จะเสริมสร้างความมั่นคง และก้าวหน้าให้แก่ประเทศนั้นจะต้องเป็นการศึกษาที่มีความรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้เพราะในปัจจุบัน กระแสของวัตถุนิยมได้เข้ามาครอบงำวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของคนไทยมากขึ้น การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขเริ่มเปลี่ยนแปลงไป เกิดการแก่งแย่งแข่งขันกัน ส่งผลให้คนในสังคมเริ่มมีความเห็นแก่ตัว คุณธรรม จริยธรรมเสื่อมทรามลงอย่างน่าวิตก ซึ่งนับว่าเป็นภัยร้ายอย่างยิ่ง เพราะในความเป็นจริง โลกแห่งการแข่งขันกันทางปัญญา เพื่อความอยู่รอดในสังคมโลกนั้น จำเป็นต้องสร้างเด็กและเยาวชนให้มีความเข้มแข็งทางด้านสติปัญญา ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรม ประเทศชาติจึงจะสามารถอยู่รอด และมีความสงบสุขได้ (วิระพงศ์ ถิ่นแสนดี, 2550 : 1-2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาใน มาตรา 6 ว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และมาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 22 ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการ คือเรื่องความรู้และมาตรา 23 ข้อ 5 ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546 : 5 - 14) และได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม มีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา ยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตาม

ธรรมชาติดูแลและเต็มศักยภาพ นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนแล้ว การป้องกัน และช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 32)

สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559 : 67) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องกับการวางรากฐานการพัฒนาคนไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ว่าแนวทางปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้แก่การส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ความมีวินัย จิตสาธารณะ รวมทั้งเร่งสร้างสภาพแวดล้อม ภายในและโดยรอบสถานศึกษาให้ปลอดจากอบายมุขอย่างจริงจัง ประกอบกับคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (2559 : 48-57) ได้กำหนดแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมและบทบาทของหน่วยงานในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลยุทธ์ที่ 2 การวางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมของสถาบันการศึกษา ได้แก่ 1) ยึดหลักความเสมอภาคในการเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาด้วยคุณธรรม 2) พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 3) ส่งเสริมให้ 3 เสาหลัก ประกอบด้วย สถานศึกษา ศาสนสถาน ชุมชนและครอบครัว (บวร) เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรมให้แก่ประชาชน 4) พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ให้มีการปลูกฝังคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยบรรจุเรื่องคุณธรรมเป็นหลักสูตรพื้นฐานทางการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กเยาวชน และประชาชนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สร้างสรรค์ประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยเชื่อมโยงกิจกรรมในหลักสูตร และกิจกรรมนอกหลักสูตรให้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อช่วยสังคม 5) กำหนดให้หลักสูตรการศึกษาในแต่ละประเภทในทุกชั้นปีมีการศึกษาตามหลักศาสนาที่ผู้เรียนนับถืออย่างพอเพียงทั้งการให้ความสำคัญ สาระ และเวลา เพื่อให้เกิดผลด้านคุณธรรมจริยธรรม 6) พัฒนาระบบการเรียนการสอน โดยเน้นกิจกรรมทางศาสนาเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนนักศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการยึดมั่นในคุณธรรมและนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต ให้สอดคล้องกับมิติของยุคปัจจุบันและบริบทของสังคมได้อย่างเหมาะสม

โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธาน เดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม โดยร่วมหารือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ อีกทั้งรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2560 : 1) และได้จัดทำ “โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.” เพื่อพัฒนาโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลซึมซับคุณค่า

แห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ และสร้างความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั่วดี รวมทั้งสร้างเครือข่ายชุมชนองค์กรแห่งคุณธรรม โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน และองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รูปแบบของโรงเรียนคุณธรรมนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ซับซ้อนและทำได้ง่าย เป็นการลงทุนต่ำ แต่ได้กำไรมาก และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนได้จริง ช่วยให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน “ลดลง” และส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ “เพิ่มขึ้น” ซึ่งเป็นการพัฒนาเยาวชน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้อย่างยั่งยืน

โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีแนวคิดในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยการจัดการเรียนรู้คุณธรรมสู่ห้องเรียน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อสนองพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ว่า “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง” โดยให้นักเรียนจัดทำโครงการคุณธรรมให้สอดคล้องกับสภาพจริงของโรงเรียน นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นนามธรรมยากต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนเข้าใจ และเกิดคุณธรรม จึงมีวิธีการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ด้วยกระบวนการ 8 ขั้นตอน สร้างคนดีสู่สังคมซึ่งเป็นกิจกรรมและขั้นตอนที่นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory) มาใช้ในกระบวนการการพัฒนาโครงการคุณธรรม สพฐ. ด้านความรับผิดชอบ ด้านวินัย ด้านจิตอาสา และความพอเพียง

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ผู้รายงานในฐานะรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดำเนินการโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มาอย่างต่อเนื่อง ผู้รายงานมีความสนใจที่จะประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2562 ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร และมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานโครงการอย่างไร เพื่อนำข้อมูลจากการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจดำเนินการต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้ผลการประเมิน ครอบคลุมมีความเที่ยงตรงเป็นระบบ ผู้รายงานจึงประยุกต์ใช้รูปแบบจำลองซีบี (CIPP Model) เป็นกรอบแนวคิดในการประเมิน ซึ่งผู้รายงานคาดว่าจะได้ข้อค้นพบอันเป็นข้อมูลสำคัญในการตัดสินใจดำเนินการและเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
3. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

ขอบเขตของการประเมิน

1. รูปแบบการประเมิน

การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบชิปโมเดล (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1983 : 169-179) ในการประเมินโครงการ ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินบริบทของโครงการ (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการประเมินการดำเนินโครงการ (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการ (Process Evaluation) และการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ (Product Evaluation)

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ในการประเมินครั้งนี้ ผู้รายงานได้กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลในการประเมินเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินหรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1

ผู้บริหารและครูโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ที่ปฏิบัติงานระหว่างปีการศึกษา 2561-2562 เป็นผู้ให้ข้อมูลการประเมินโครงการทั้ง 4 ด้าน

ประชากร ผู้บริหารและครูโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ที่ปฏิบัติงานระหว่างปีการศึกษา 2561-2562 จำนวน 98 คน

กลุ่มที่ 2

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2562 เป็นผู้ให้ข้อมูลการประเมินโครงการทั้ง 4 ด้าน

ประชากร จำนวน 13 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2561-2562 ที่ไม่ใช่บุคลากรในโรงเรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้แทนครู)

กลุ่มที่ 3

ผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 เป็นผู้ให้ข้อมูลการประเมินโครงการด้านผลผลิต

ประชากร จำนวน 2,487 คน ประกอบด้วย ผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 128 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 128 คน โดยคัดเลือกมาจากคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในแต่ละห้องเรียน 64 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 2 คน

กลุ่มที่ 4

นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2562 เป็นผู้ให้ข้อมูลการประเมินโครงการด้านผลผลิต

ประชากร จำนวน 2,487 คน ประกอบด้วย นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,057 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เนื่องจากเป็นผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมในโครงการโรงเรียนคุณธรรม เกี่ยวข้องในผลผลิตที่เกิดขึ้นจากโครงการและมีภาวะเพียงพอที่จะตอบแบบสอบถามได้

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประกอบด้วยเนื้อหาในการประเมินดังนี้

3.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation) ได้แก่ ความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง และความสอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด ความเหมาะสมความเป็นไปได้ของโครงการ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม และการได้รับการสนับสนุนในการดำเนินโครงการ

3.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ได้แก่ การให้ความสนับสนุนของผู้บริหาร ความพร้อมของครู ความรู้ความเข้าใจของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ความเพียงพอและความเหมาะสมของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ระยะเวลา กิจกรรม และอาคารสถานที่ การได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานอื่น

3.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติงาน การนิเทศกำกับ ติดตาม การรายงานผล และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาโครงการ

3.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ผลการประเมินพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียน และความพึงพอใจต่อโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

4. ขอบเขตด้านเวลา

4.1 **ช่วงที่ 1** การประเมินบริบท (Context Evaluation) โดยใช้ข้อมูลจากผลการดำเนินโครงการของปีการศึกษา 2561 เก็บข้อมูลจากครู ด้วยตนเอง เพื่อนำมาวิเคราะห์และประเมินด้านความเหมาะสมของบริบท

ระยะเวลาประเมิน ระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2562 นำข้อมูลที่ได้มาวางแผนการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

ผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

4.2 **ช่วงที่ 2** การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

ระยะเวลาประเมิน ระหว่างวันที่ 1-15 เดือนพฤษภาคม 2562 เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้น และดำเนินการจัดหาปัจจัยการดำเนินโครงการให้เพียงพอและเหมาะสมกับดำเนินโครงการ

ผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

4.3 ช่วงที่ 3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ระยะดังนี้

4.3.1 ระยะที่ 1 เก็บข้อมูลผลการดำเนินการดำเนินโครงการเพื่อวิเคราะห์จุดดี จุดด้อยในการดำเนินการและหาทางปรับปรุงเพื่อให้ได้วิธีการปฏิบัติที่ดี

ระยะเวลาประเมิน ระหว่างวันที่ 1-10 เดือนสิงหาคม 2562

ผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

4.3.2 ระยะที่ 2 นำวิธีการพัฒนาที่ได้จากการดำเนินโครงการในระยะที่ 1 มาขับเคลื่อนในระยะที่ 2

ระยะเวลาประเมิน ระหว่างวันที่ 27-29 มกราคม 2563

ผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

4.4 ช่วงที่ 4 ประเมินผลผลิต ประเมินผลที่ได้จากการดำเนินโครงการ

ระยะเวลาประเมิน เดือนมีนาคม 2563

ผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหาร ครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง และนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยจำแนกการประเมินได้ดังนี้

1. ด้านข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของโครงการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง
2. ด้านการประเมินพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยครูประจำชั้น
3. ด้านความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง และนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ หมายถึง กิจกรรมโครงการที่โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์จัดทำขึ้นโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีคุณธรรมตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ชี้นำคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติสร้างความรู้สึกผิดชอบชั่วดี และภูมิใจในการทำความดี

2. การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ หมายถึง การประมาณค่าของการดำเนินการของกิจกรรมและโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เพื่อนำข้อมูลมาตัดสินใจ หาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคตโดยใช้รูปแบบจำลองของซีป (CIPP Model) ประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

2.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation) หมายถึงการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม การกำหนดวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของโครงการ ความสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง และความ สอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด

2.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ได้แก่ การประเมินความ เหมาะสมของสิ่งที่เป็นทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีผลทำให้การดำเนินงานตามโครงการให้เป็นไปอย่าง ต่อเนื่องและบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งประกอบด้วย การให้ความสนับสนุนของผู้บริหาร ความพร้อมของครู ความรู้ความเข้าใจของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ความเพียงพอ และ ความเหมาะสมของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ระยะเวลา กิจกรรม และอาคารสถานที่ การได้รับความ ร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานอื่น

2.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หมายถึง การประเมินความ เหมาะสมของวิธีการ ขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินโครงการประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติงาน การนิเทศกำกับ ติดตาม การรายงานผล และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาโครงการ

2.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หมายถึง การประเมินผลที่เกิดขึ้น เมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ของโครงการโรงเรียน คุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ผลการประเมินคุณธรรมของนักเรียน และความพึงพอใจ ต่อโครงการ มีรายละเอียด ดังนี้

2.4.1 ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินกิจกรรมของโครงการ หมายถึงผลการดำเนินงาน จากการประเมินจากการสอบถามผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการผู้ปกครองเครือข่าย

2.4.2 ผลประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียน หมายถึง ผลการประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียน จากการประเมินตามแบบประเมิน โดยครูประจำชั้น

2.4.3 การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียน อนุบาลนครสวรรค์ หมายถึงการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียน อนุบาลนครสวรรค์ของนักเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการ ผู้ปกครองเครือข่าย

3. แนวทางพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ หมายถึง วิธีการ ดำเนินการโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์กระบวนการ 8 ขั้นตอน สร้าง คนดีสู่สังคมโรงเรียนและมีการกำหนดเป้าหมายคุณธรรมอัตลักษณ์ การขับเคลื่อนการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ การนิเทศติดตาม การใช้กลไกการมีส่วนร่วมกับ เครือข่ายในการขับเคลื่อนการจัดทำโครงการคุณธรรม และโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียน อนุบาลนครสวรรค์

4. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียน อนุบาลนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2562 ที่ได้รับร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาล นครสวรรค์

5. ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ และได้มีส่วนร่วมในโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2561-2562

6. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2561-2562

7. คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง หมายถึง กลุ่มผู้ปกครองที่เป็นตัวแทนผู้ปกครองในแต่ละชั้นเรียนที่เป็นกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2562

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบผลการประเมินด้านบริบท เพื่อนำไปกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการที่มีความเหมาะสม และวางแผนการดำเนินโครงการ

2. ทำให้ทราบผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น เพื่อดำเนินการจัดหาปัจจัยการดำเนินโครงการให้เพียงพอและเหมาะสมกับดำเนินโครงการ

3. ทำให้ทราบผลการประเมินด้านกระบวนการ เพื่อดำเนินการหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาการดำเนินโครงการเพื่อให้ได้วิธีการปฏิบัติที่ดี

4. ทำให้ทราบผลประเมินด้านผลผลิตด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ และด้านความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

5. ผลการประเมินโครงการครั้งนี้ เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครู ของโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป